

Zilējot nākotni neizzināmo

Materiāls tapis sadarbībā ar Valsts reģionālās attīstības aģentūru

Valsts reģionālās attīstības aģentūra

Saulgrieži ir tāds mistisks laiks, kad gaisma cīnās ar tumsu un cilvēks steidz piekopt kādas darbības, kas, kā vēsta veco un arī jauno laiku folklorā, ļauj ieskatīties nākotnē un pat mainīt to. Par noslēpumainu laiku tiek uzskatīta arī gadumija. Dažādi ticējumi vēsta, kas jādara, lai jauno gadu pavadītu pārticībā, lai būtu liela raža, un meitas (puiši) satiktu savu kāroto otro pusīti. Par to var pasmieties, noliegt, bet ne mazums cilvēku ilgojas tam arī noticēt. Ne velti zivju zvīņas liek makā...

Pareģojam ik dienu un katrs

Šķiet, ka zilēšana, prognozēšana (kaut arī neapzināta) ir tikpat veca kā pati pasaule. Gan jau alu laikmeta sieviete, gaidot vīru no medībām, minēja – likt mazo vai lielo katlu uz uguns, ko vajadzēs, ja tiek pārņemts mamuts... Un arī šodien mums ir vēlme zināt, kas sagaida rīt. Daudzi pēta horoskopus, apgalvojot, ka tas tā – izklaidē pēc. Bet, ai, kā pareģoto labo gribas piedzīvot! Tāpat ir ar ticējumiem, ko esam mantājuši no paaudzes paaudzē. Ja arī cilvēki sakās neticam, ka melns kaķis nes nelaimi, labprātāk tomēr gribēs redzēt, ka ceļu pārskrien parastais Latvijas strīpainais. Un vai mazums pavasarī dzirdēts – ja pirmais ieraudzītais taurenis raibs, būs piedzīvojumiem bagāta vasara. Tādi nu mēs, cilvēki, esam – starp mānītību, ticību un neticību. To ļoti labi parādīja arī *Ausekļa* aptauja sociālajā vietnē *facebook*. Lielākā daļa – 72,4% respondentu – spriež, ka mānītība viņus piemeklē kā nu kuro reizi, 8,6% atzīst, ka viņi ir mānītīgi, bet 19% spriež loģiski – ja kas arī notiek, tā ir tikai apstākļu sakrišana.

Gatavojot publikāciju, apmeklēju zilēšanas salonu *Andromeda* Limbažos (skat. reklāmu 16. lpp.), kur Laura (īstajā vārdā Nadežda Osne) ar taro kāršu palīdzību ļāva nedaudz ieskatīties Latvijas un manā nākotnē. Viņaspriekš, cilvēks ik dienu vēlas kaut ko uzzināt. No rīta piecēlies, pamet skatienu laukā, lai sapsastu – līs vai nelīs, ņemt lietussargu vai ne. Šim nolūkam gan ir laika prognoze, bet ir arī mūsu pieredze. Protams, tādas jautājumus klienti viņai neuzdod. Bet kādus uzdod, tūlīt uzzināsiet. Savukārt Didzis Jonovs,

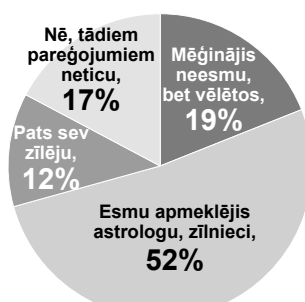
kurš, izdzirdējis, ka gribu viņam ko jautāt par zilēšanu, atrauc, ka viņš ar to nenodarbojas. Viņa nodarbe ir gana moderna sevis izzināšanas metode – spoguļošana. Tāpat ik nedēļu viņš publicē arī paša sastādītās rūnu prognozes, kas vēsta par valdošajām noskaņām konkrētā laika posmā. Didža prognozes ir uzmundrinošas, to moto – *viss nav tik slikti, kā rādās, meklē savā apkārtnē labo!* To viņš ievērojis arī sastādot nākamā gada pirmās nedēļas prognozi (skat. te pat lappusē).

Zilniece, kura prot tulkot sapņus un arī vārdot

Laura zilējot strādā tikai ar taro kārtīm, jo parastās spēļu kārtis esot skopas un garlaicīgas runātājas. Taro arī gluži kā latviešu pasakas rāda vairākus ceļus, un klienta ziņā ir izvēlēties, pa kuru iet. Sarunbiedre arī zina vārdojumus, kas var izārstēt vienu otru kaiti. – *To mācēja gan mana mamma, gan tante, un protu arī es, – viņa stāsta. Zilniece dzimusi stiprā vietā – Sibīrijā. Tur nav šķitīs nekas ārkārtējs, ja zini vārdojumus, kā likt pārstāt sāpēt zobiem vai izārstēt mistisko slimību rozi. Meitene šos vārdus ielāgoja, vēlāk piefiksēja blociņā.*

Sarunbiedre atklāj, ka pie viņas atbildes uz dzīves uzdotajiem jautājumiem lielākoties meklē sievietes. Protams, izzilētais skar arī klientu otru pusi (vīru, sievu), tāpat draugus un paziņas. Cilvēki grib uzzināt gan to, kas viņus sagaida privātajā dzīvē, gan arī darbā. Daudzi uz *Andromedu* nāk vairākkārt. Tātad izzilētais ir piepildījies. Pat tiem, kuri pirmajā tikšanās reizē atklāti pauduši neuzticēšanos Lauras teiktajam. Viņa atceras kādu kundzi, kura, prom ejot, dusmīgi aizcirtusi durvis. Zilniece viņu brīdinājusi, ka drīz tiks pie mazbērna, uz ko kundze atbildējusi, ka dēlam pat draudzenes nav. – *Dialogs mums nesanāca. Abām bija sabojāts garastāvoklis – viņai, ka nauda velti tērēta, man – laiks, – to sajūtu atceras zilniece. Pēc mēneša kundze atgriezies ar ziņu, ka piedzimis mazdēls. Atzinusi – ja nebūtu zilnieces teiktais, izdzirdot ziņu par puisēnu, būtu pamatīgs šoks. – Nedomāju, ka dēls no manis ko tādu varētu slēpt, mums bija ļoti atklātas attiecības, – neticības iemeslu zilniecei atklāja kundze. Laura stāsta, ka dialogs ar klientu veidojas, ja viņš tam ir atvērts. Nē,*

Vai esat kādreiz mēģinājis izzināt savu nākotni?

No «Ausekļa» sociālajā vietnē «facebook» publicētās aptaujas

nekas nav jāsaka priekšā, bet ja stāsta, ko atklāj kārtis, vajadzīgs klienta jā vai nē, lai varētu spert nākamo soli.

Vai zilniece saka arī sliktas ziņas? Izrādās, ne visas. – *Ir gadījumi, kad uzskatu – man nav tiesību to darīt. Kārtis redzu, ka klientu piemeklēs lielas bēdas pēc 3–4 mēnešiem. Kāpēc lai viņš par to sāktu bēdāties jau šodien? Tam pietiks laika tad, kad tas notiks, – viņa uzskata. Gadās arī, ka zilēšanas brīdī kārtis neko nerāda. Tā bijis reizē, kad kāda sieviete taujājusi par meitas likteni, kurš karājies mata galā. – Acīmredzot tur, augšā, viņas liktenis vēl nebija izlemts. Teicu, lai dzīvo ar cerību, kas vajadzīga gan pašai, gan bērnam. Meitene gan toreiz nomirusi. Ir nenovēršamas lietas, bet ir arī tādas, ko paša rīcība var izmainīt. Reiz pie viņas atbraukusi sieviete, kurai kārtis prognozēja smagu avāriju. Zilniece brīdināja, ka viņai nevajadzētu todien braukt mājās, bet pārļaut nakti Limbažos. Tā arī darīts. Vēlāk uzzināts, ka ceļā, kur bija jādodas sievietei, notikusi nopietna avārija. Protams, tas, vai pareģotajam ticēt, atkarīgs no paša. Reiz kādam kungam ieteikusi nedot viņa auto mīļotājam, jo viņa mašīnu sadauzīs. Viņš tomēr iedevis, lai uzlabotu meitenei garastāvokli, bet rezultātā... auto grāvī gan!*

Zilniece prot arī tulkot sapņus un to dara, ja kāds prasa. Saprotais, ka tulko arī savējos. Nereti tie esot kā brīdinājums, uz ko jābūt gatavam. Vai ko nelāgu pareģotu var arī novērst? Varot mazināt. Un sarunbiedre dalās ar recepti, kā to izdarīt: pusglāzē ūdens izmaisa iedzirkoti sāls, sakot – *kur nakts, tur arī sapnis, kā šis sāls izkusis, tā pazudīs arī sapnis.* Šķidrums jāizlej. Nu, kaut vai tualetes podā. Savulaik mācīts, ka ceļu krustojumā, bet jauni laiki nes jaunus tikumus.

Sarunbiedre nenoliedz arī tautas ticējumus un rituālus. Piemi-

nam melnā kaķa fenomenu. Vai minka tiešām var nest nelaimi? Laura tā gluži nedomā. Tomēr – ja kāds tam tic, to šim konkrētajam cilvēkam var uzskatīt par brīdinājumu. – *Caur šo kaķi ar cilvēku runā viņa sargeņģelis, kas visu laiku mūs uzmana un brīdina par iespējamām nelaimēm. Viņš zina, kurš tic melnajam kaķim un viņu caur to brīdina. Bet ja cilvēks šim pareģojumam netic, kāda gan jēga minku viņa ceļā sūtīt? Zilniece pieņem, ka varētu piepildīties arī īsi pirms gadumijas piekoptais rituāls. Laikā, kad pulkstenis atskaita pēdējās 12 sekundes, uz lapas var uzrakstīt sev vēlamo jaunajā gadā, tā jāsadēdina, pelni jāieber šampanieša glāzē un jāizdzēr. – Šis laiciņš ir īss, cilvēks emocionāli uz to koncentrējas un gribēšana to paspēt izdarīt ir tik liela, ka jaunajā gadā ir visas iespējas tam piepildīties! – viņa apstiprina.*

Bet par to, ko kārtis pareģo Latvijai, stāsts ir īss. Nekas daudz nemainīšoties. Ar naudas maka piepildīšanu būs grūtības gan valstij, gan tās iedzīvotājiem. Cilvēki vairs tik daudz no Latvijas neemigrēšot, drīzāk viņi izmantos iespēju palikt un strādāt dzimtenē. Uz ārzemēm dosies atpūsties vai mācīties. Cilvēki, īpaši gados jauni, daudz mācīsies, lai gan ne vienmēr to gudrību pielietos dzīvē. 30–40 gadu vecie veidos karjeru. Īpaši sievietes, kuras mācēs savienot ģimeni ar darbu. Apmēram tā.

Svarīgāko jautājumu trijnieks – par mīlu, naudu un veselību

Arī *Ausekļa* organizētajā aptaujā *facebook* par attieksmi pret zilēšanu lielākā respondentu daļa bija sievietes (50 no 58). Vidējais aptaujāto vecums – 42,7 gadi. Vairāk nekā puse respondentu apmeklējuši zilnieces vai astrologu, aptuveni trešdaļa to vēlētos darīt. 12,1% paši sev zilējuši, bet katrs trešais teic, ka pareģošana ir māni. Ko aptaujas dalībnieki pie zilnieces vai astrologa vēlējušies noskaidrot par savu nākotni? Visvairāk – kas viņus sagaida mīlas un finanšu frontē, nākamais jautājums bijis par darbu un naudas lietām. Hm, tas bijis pat svarīgāk par pašu veselību! Vēl kāds meklējis atbildi uz jautājumu šķirties vai ne, kuru skolu izvēlēties un kad vislabāk taisīt ķeizargriezienu meitiņas sagaidīšanai.

Vairāki no atbildētajiem secinājuši, ka zilnieces teiktā izrādījies pilnīgas muļķības. Citi – ka pareģojums bijis tuvu patiesībai. Savukārt daži apliecina, ka izzilētais piepildījies vienmēr un ļoti precīzi. Ne visi gan uzrakstījuši, kas tad piepildījies, bet bija arī gluži jauki stāsti. Piemēram: – *Kāda veca sieviņa teica, ka gaidu bērniņu. Neticēju, jo lietoju hormonu tabletes. Devos pie dakteres, un šis fakts apstiprinājās. Vai arī: – Man pareģoja, ka būs kaut kāda nauda vai materiāls labums caur cilvēku ārzemēs. To atcerējos, kad pēc dažiem gadiem onkulis no Vācijas uzdāvināja auto. Un vēl tāds gadījums: – Gaidīju autobusu pieturā. Biju jauna, laimīga un apmierināta ar dzīvi. Nezin no kurienes uzradās čigāniete un piedāvāja izzilēt par rubli. Teica, ka mainīšu darbu. Spurojos pretī, jo darbs patika un kolektīvs bija burvīgs. Apmēram pēc pusgada sev par pārsteigumu mainīju darbu un tad arī atcerējos tikšanos ar čigānieti uz vientuļa lauku ceļa saules pielietā vasaras dienā. Vēl piepildījušies pareģojumi arī par attiecību izjukšanu, ceļojumu, biznesa uzsākšanu, auto iegādi u.tml. – Jā, pareģojums par to, ka nekad nebūšu bagāta, piepildījies, – pasmej kāda respondente.*

Daļrunīgāki aptaujas dalībnieki bijuši par to, kādus rituālus viņi piekopt saulgriežos un gadumijas svētkos. Lielākajam vairumam tie gan ir vienādi – tiek lieta laime, makā liktas zvīņas naudas piesaistīšanai (karpas, saturieties!). – *Man vienmēr makā ir vairākas banknotes un monētas, ko nekad netērēju, – kāds arī tā mēģina pieturēt naudiņu savam makam. Daži sev vēlamo nākamajā gadā cer piesaistīt ar tā uzrakstīšanu uz lapas. Ir cilvēki, kuri skaita, cik ēdienu liiek galdā – dažs min deviņus, cits 12. Vēl notiek blūķa vilkšana (velšana), lai savāktu vecā gada sliktumus un tos sadēdzinātu. Tiek zilēts pēc plaukstu līnijām, nākotni pareģo, sadedzinot saņurcītus papīra gabalus, brīvajiem brūtes un brūtgānus ugunī mēģina saskatīt. Aizkustinošs ir pastāsts par tradīciju kādās mājās: – Visa ģimene pusnaktī skrien ap māju. It kā lai zobi nesāpētu, bet patiesībā tas ir jautri. Pēc ēšanas izkustamies, ir daudz smieklu un joku. Kad mazmeita pirmo reizi trīsarpus vai četrarpus gadiņu vecumā piedalījās tajā ambrāžā, viņa cītīgi skrēja lielajiem līdzi, tikai beigās tā paklusām pajautāja: “Mammīt, kāpēc mēs tā skrienam?”. Vairums aptaujas dalībnieku īpaši gan netic, ka šie rituāli viņu dzīvē ko mainīs, bet izdarības ir jautras. Un dažādo, šķiet, vienu no lielākajiem latviešu rituāliem – izēšanas.*

Priekšā garas brīvdienas. Lai mums izdodas tās interesanti piepildīt!

Regīna TAMANE

Reibsti no laimes!

31. decembris – 6. janvāris

Gadu mija un janvāra sākums piedāvās atrast, atklāt, uzzināt, iepazīties vai pat iemīlēties. Pozitīvais pavērsiens var būt negaidīti spēcīgs. Iespējams, pat apžilbsiet. Ļoti labi! Jaunajam nevajag pretoties vai censties to kontrolēt. Ļaujieties, baudiet un reibstiet! No laimes! Ja reiz tā pie jums ir atnākusi, esat to pelnījis.

Laimīgu jauno!

Cieņā, Didzis

